

Wall Street Journal Bestseller

Ryan Holiday

PŘEKÁŽKA JAKO CESTA

Jak měnit těžké životní zkoušky ve vítězství

audiolibrix

Překážky na mě útočí celý život. Překonat je a dosáhnout úspěchu chce praxi (a odříkání). Ryanova kniha je skvělý návod, jak na to.

- JAMES ALTUCHER, INVESTOR A AUTOR KNIHY ZVOLTE SEBE! -

Kniha, kterou by měl číst před spaním každý budoucí i současný lídr kdekoli na světě.

- ROBERT GREENE, AUTOR KNIH 48 ZÁKONŮ MOCI A MASTERY -

Pokud existuje kapesní příručka pro rytíře Jedi, je to tahle kniha. Překážka jako cesta od Ryana Holidaye nabízí koncentrovaný odvar z nadčasové techniky sebeovládání, se kterou dobyli svět filosofové a průkopníci od Alexandra Velikého přes Marka Aurelia až po Steva Jobse. Řiďte se těmito zásadami a ve vašem životě nastane absolutní převrat. Jak píše Ryan Holiday: 'Je to jednoduché, jen to není snadné.' Tuhle knihu si přečtěte.

- STEVEN PRESSFIELD, AUTOR KNIH VÁLKA UMĚNÍ A OHNIVÁ BRÁNA -

Nejdřív to byl Marcus Aurelius, potom Fridrich II. Veliký... a teď jse to vy. Tahle kniha plná překvapení vám ukáže, jak si cestou přijetí překážek a výzev vytvořit zázračný život.

- CHRIS GUILLEBEAU, AUTOR KNIHY STARTUP ZA PAKATEL -

V této nabité a poutavé knize osvětluje Ryan Holiday jasně a zřetelně cestu ke správnému životu i vedení. Ukazuje nám, jak využít nezdary, překážky i starou známou každodenní frustraci ve vlastní prospěch. Dává nám tak k dispozici spoustu snadno použitelných postupů, které můžeme všichni začít využívat a přiblížit se svým snům.

Přečtěte si ji, poučte se z ní a pusťte se do toho.

– NANCY F. KOEHN, HISTORIČKA A ODBORNICE V OBLASTI VEDENÍ,
HARVARDOVA OBCHODNÍ ŠKOLA –

Ryan vysvobodil filosofii z akademické pudy a vrátil ji do našich každodenních životů, kam odjakživa patřila. Pomáhá tak každému, kdo řeší jakýkoli problém, přistoupit k němu vyrovnaně a s klidem. Je to takový návod na život, ke kterému se člověk neustále vrací a učí se, jak se porvat s jakoukoli překážkou a vyřešit jakýkoli konflikt.

Tohle si zkrátka musíte přečíst.

– JIMMY SONI, VEDOUcí REDAKTOR THE HUFFINGTON POST,
AUTOR KNIHY ROME'S LAST CITIZEN –

Ryan Holiday nás učí, jak ze sebe vykřesat to nejlepší. Těžkým věcem se většina z nás celý život vyhýbá. Holiday odhaluje, jak nesmírně chybný je takový přístup k životu, a nabízí nám místo něj filosofii stoiků, jejichž nadčasové učení vede od strachu, těžkostí a ochromení k vítězství.

– SHARON LEBELL, AUTORKA KNIHY THE ART OF LIVING –

PŘEKÁŽKA JAKO CESTA

Ryan Holiday

PŘEKÁŽKA JAKO CESTA

Ryan Holiday

THE OBSTACLE IS THE WAY by Ryan Holiday

Copyright © 2022 by Ryan Holiday

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This edition published by arrangement with Portfolio, an imprint of Penguin Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC.

Překlad: Anna Petráková

Sazba a obálka: Nay Mi

Ilustrace na obálce: Nay Mi

Odpovědná redaktorka: Kateřina Hošková

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Vydalo nakladatelství Audiolibrix

Makovského 1334/26, Řepy, 163 00 Praha 6

v roce 2022 jako svou 15. publikaci

První vydání

Připomínky: audiolibrix.cz/pripominky

Detail titulu: audiolibrix.cz/prekazka

Objednávky knih: audiolibrix.cz/objednavky

Při diskusi o knize použijte hashtag #prekazka

Knih je dostupná také jako audiokniha na audiolibrix.cz/prekazka

České vydání © Audiolibrix s.r.o. 2022

Všechna práva vyhrazena

audiolibrix.cz/nakladatelstvi

Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

978-80-88407-16-4 (hardback)

978-80-88407-53-9 (pdf)

978-80-88407-17-1 (epub)

978-80-88407-18-8 (mobi)

OBSAH

PŘEDMLUVA	8
ÚVOD	13

PRVNÍ ČÁST: VNÍMÁNÍ

DISCIPLÍNA VNÍMÁNÍ	27
UVĚDOMTE SI SVOU SÍLU	34
UKLIDNĚTE SE	39
OVLÁDEJTE SVÉ EMOCE	43
TRÉNUJTE OBJEKTIVITU	49
ZMĚŇTE ÚHEL POHLEDU	53
ZÁLEŽÍ TO NA VÁS?	58
ŽIJTE V PŘÍTOMNOSTI	63
UVAŽUJTE JINAK	67
NACHÁZENÍ PŘÍLEŽITOSTI	71
BUĎTE PŘIPRAVENÍ JEDNAT	78

DRUHÁ ČÁST: JEDNÁNÍ

DISCIPLÍNA JEDNÁNÍ	83
JDĚTE NA TO	89
TRÉNUJTE VYTRVALOST	94
OPAKUJTE	100
POSTUPUJTE KROK ZA KROKEM	105
DĚLEJTE SVOU PRÁCI A DĚLEJTE JI DOBŘE	111
FUNGUJE TO, CO JE SPRÁVNĚ	116

CHVÁLA ÚTOKU ZE ZÁLOHY	121
POUŽIJTE PŘEKÁŽKY JAKO ZBRAŇ PROTI NIM SAMÝM	127
SOUSTŘEĎTE SVOU ENERGIÍ	132
OVLÁDNĚTE ÚTOK	136
PŘIPRAVTE SE NA TO, ŽE NIC Z TOHO NEZABERE	141

TŘETÍ ČÁST: VŮLE

DISCIPLÍNA VŮLE	145
VYBUDUJTE SI VNITŘNÍ CITADELU	152
OČEKÁVÁNÍ (NEGATIVNÍ MYŠLENÍ)	157
UMĚNÍ SE PODVOLIT	162
MILUJTE VŠECHNO, CO SE DĚJE: AMOR FATI	168
VYTRVALOST	174
NĚCO VÍC NEŽ VY	180
MYSLETE NA SVOU SMRTELNOST	186
BUĎTE PŘIPRAVENÍ ZAČÍNAT STÁLE ZNOVU	191

PÁR MYŠLENEK NA ZÁVĚR: Z PŘEKÁŽKY SE STÁVÁ CESTA	193
P. S. TEĎ JE Z VÁS FILOSOF. GRATULUJEME	199
PODĚKOVÁNÍ	203
VYBRANÁ LITERATURA	206
SEZNAM ČETBY O STOICISMU	211
DOPORUČENÁ ČETBA	214

PŘEDMLUVA

V roce 170 n. l., v přední válečné linii v Germánii, se vládce Římské říše Marcus Aurelius uprostřed noci posadil ve stanu, aby si něco zapsal. Nebo to snad bylo těsně před svítáním v jeho paláci v Římě? Možná si pro sebe našel pár minut během her či zápasů a ignoroval hrůzné krveprolití, které se pod ním odehrávalo v Koloseu. Na přesném místě vlastně nezáleží. Důležité je, že tento muž, kterého dnes známe jako posledního z pěti takzvaných adoptivních císařů, usedl k psaní.

Nepsal čtenářům, nechtěl být publikován, psal si jen tak sobě, pro sebe. A napsal zcela jednoznačně jeden z nejúčinnějších receptů, jak překonat jakoukoli nepříjemnost, která nás může v životě potkat. Sepsal recept, jak se mít dobře ne jen navzdory čemukoli, ale *právě díky tomu*.

Napsal v tu chvíli jen jediný odstavec. Původních z něj bylo jen pár slov. Téměř všechny tyto myšlenky lze v nějaké formě najít v textech jeho učitelů a vzorů. V pouhopouhých několika desítkách slov ale Marcus Aurelius jasně definoval a vyjádřil tak nadčasovou myšlenku, že zastínil velikány, kteří tu byli dávno před ním: Chrýsippa ze Soloi, Zénóna z Kitia, Kleantha z Assu, Aristóna z Chiosu, Apollónia z Pergy, Junia Rustika, Epiktéta, Seneku i Gaia Musonia Rufa.

To nám úplně stačí.

Je možné, že naše činy cosi překazí... záměr ani snahu ale nic překazit nemůže. Dokážeme se totiž přizpůsobovat – mysl se promění a přizpůsobí překážku našich činů svým vlastním potřebám.

A pak to završil mocnými slovy předurčenými k tomu, aby se z nich stalo pravidlo pro život.

Zábrany činy pohání. Z toho, co stojí v cestě, se stává cesta sama.

Ve slovech Marka Aurelia se ukrývá tajemství umění známého jako *převracení překážek*. Spočívá v tom, že si v myslí uchováme i možnou opačnou interpretaci. Tak, aby vždy existovala buď cesta úplně ven, nebo jinudy ke kýženému cíli. Nezdary a problémy tak vždy očekáváme a zároveň vždy pomínou. Zajistíme si tak, že ať už nás brzdí cokoli, nikdy nás to nepřemůže.

Zrovna od tohoto muže to skutečně nebyla slova jen tak do větru. Během své zhruba devatenáctileté vlády čelil téměř permanentním válkám, hrozivému moru, podezření z nevěry, pokusu o svržení z trůnu ze strany jednoho z jeho nejbližších spojenců, mnoha náročným cestám po celé říši – z Malé Asie do dnešní Sýrie, Egypta, Řecka i Rakouska – rychle se vyprazdňující pokladně, neschopnému a chamtivému nevlastnímu bratrovi v roli spoluvládce a tak dále...

A z toho, co víme, skutečně dokázal v každé z těchto překážek najít příležitost, jak si vytríbit nějakou dobrou vlast-

nost: trpělivost, odvalu, pokoru, vynalézavost, soudnost, spravedlnost nebo tvořivost. Moc, kterou měl v rukou, mu evidentně nikdy nestoupla do hlavy, stejně jako jej nepřemohl stres ani jej neskolilo žádné břímě. K výstřednímu chování či výbuchům vzteku se uchyloval zcela výjimečně a k prožívání nenávisti či zatrpklosti pak vůbec. Jak esejista Matthew Arnold v roce 1863 poznamenal, v Marku Aureliovi nacházíme člověka, který zastával tu nejvyšší a nejmocnější pozici tehdejšího světa, a lidé kolem něj se shodovali, že si ji prokazatelně zasloužil.

Ukázalo se, že moudré myšlenky z této krátké pasáže Marka Aurelia lze najít i u různých dalších mužů a žen, kteří se jimi také řídili. Jde vlastně o pozoruhodnou konstantu napříč dobou.

Nitka těchto moudrých myšlenek se viditelně táhne od zmiňované doby přes pád římského impéria a tvůrčí záplavu renesance až po průlomové osvícenství. Můžeme ji jasně pozorovat v průkopnické duši amerického Západu, vytrvalosti států Unie během občanské války i ve shonu průmyslové revoluce. Později se opět objevuje ve statečnosti vůdců Afroamerického hnutí za občanská práva a hrdě vystává i ve vietnamských vězeňských táborech. A v dnešní době se probouzí v DNA podnikatelů v Silicon Valley.

Tento filosofický postoj je hnací silou lidí, kteří si svůj úspěch vybudovali nezávisle na okolnostech, a oporou těch,

kdo mají velkou zodpovědnost nebo velké trápení. Na bitevním poli, v zasedací místnosti, na všech stranách oceánů i napříč mnoha staletími museli příslušníci všech skupin, pohlaví, tříd a oborů v nejrůznějších situacích čelit překážkám a bojovat, aby je překonali – a při tom se učili, jak překážky převracet.

Tento boj je jedinou konstantou všech těchto lidských životů. Ať už vědomě nebo ne, byl každý jednotlivec součástí prastaré tradice a využíval ji k orientaci v bezbřehém prostoru možností i těžkostí a zkoušek i vítězství.

Jsme právoplatnými dědici této tradice. Máme na ni přirozené právo. Ať už se potýkáme s čímkoli, máme na výběr: Necháme se překážkami brzdit, nebo je překonáme a půjdem dál?

Možná nevládneme žádné říši, i tak nás ale svět neustále zkouší. Ptá se: Stojíš za to? Dokážeš překonat všechno to, co se ti nevyhnutelně postaví do cesty? Narovnáš záda a ukážeš mi, za co stojíš?

Na tyto otázky odpověděla řada lidí kladně. A vzácnější skupina z nich stále dokazuje, že na to nejen mají, ale že jim každá taková výzva ještě prospívá a posiluje je. Že se z nich díky překážkám stávají lepší lidé, než jakými by byli, kdyby je žádná nepřízeň osudu nepotkala.

Teď je řada na vás, abyste zjistili, jestli mezi ně patříte a přidáte se k nim. Tato kniha vám ukáže, jak na to.

PŘEKÁŽKA JAKO CESTA

ÚVOD

To, co před sebou valíte. Ta potíže. Ta překážka. Ten frustrující, nešťastný, zapeklitý, nečekaný problém, který vám brání dělat to, co chcete. To, co vás děsí, nebo co tajně doufáte, že se nikdy nestane. Co kdyby to nebylo tak hrozné?

Co kdyby nedílnou součástí toho byly i jisté výhody? Výhody jen a pouze pro vás. Co byste dělali? A co myslíte, že by dělala většina lidí?

Nejspíš asi to, co dělají odjakživa, neboli to, co děláte vy teď: nic.

Nalijme si čistého vína: Většina z nás je paralyzovaná. Ať už jsou naše osobní cíle jakékoli, většina z nás ustrnula a nehybně dřepí u hromady překážek, co se před námi nakupily.

Přejeme si, aby to tak nebylo, ale ono to tak je.

Blokují nás úplně evidentní věci. Systémové záležitosti: instituce v rozkladu, zvyšující se nezaměstnanost, nesmyslně vysoké a stále stoupající ceny vzdělání a disruptivní technologie. Osobní potíže: jsme moc malí, moc staří, moc vyděšení, moc chudí, moc vystresovaní, nemůžeme získat něco, co nutně potřebujeme, chybí nám podpora nebo sebevědomí. Jak skvěle dovedeme vyjmenovávat, co všechno nás brzdí!

Překážky máme každý své vlastní. Vyvolávají v nás ale ve všech totéž: strach, frustraci, zmatek, bezmoc, depresi, vztek.

Víte, co chcete udělat, ale máte pocit, jako by vás držel nějaký neviditelný nepřítel a dusil polštářem. Snažíte se někam dostat, ale něco vám vždycky zahradí cestu, drží se vás to na každém kroku a zmaří to každý váš pokus. Svobody a prostoru máte akorát tak na to, abyste cítili, že se můžete hýbat, a to, že nejste schopní pokračovat ani zrychlit, je vaše chyba.

Jsme nespokojení s prací, vztahy nebo se svým životem jako takovým. Snažíme se někam dostat, ale něco nám stojí v cestě. A tak neděláme nic.

Vinu svádíme na šéfa, ekonomiku, politiku nebo ostatní. Případně sami sebe odepíšeme a řekneme si, že jsme ztroskotanci nebo máme nemožné cíle. Špatně je přitom jen jedna jediná věc: náš přístup.

O tom, jak dosáhnout úspěchu, toho bylo řečeno (a napsáno) nepřeberné množství. Nikdo nás ale nikdy neučil, jak překonat neúspěch, jak přemýšlet o překážkách, jak se k nim postavit a jak nad nimi zvítězit. A tak jsme zaseklí. Jak se to na nás začne sypat ze všech stran, býváme často dezorientovaní, výbušní a rozpolcení. Netušíme, co dělat.

Ne každého to ale paralyzuje. S úžasem pozorujeme, že někdo si přesně z těchto překážek, které nás brzdí, dokáže pro sebe udělat odrazový můstek. Jak to dělají? V čem spočívá jejich tajemství?

Úplná záhada už pak je, že naši předci čelili horším problémům a měli méně záchranných sítí a méně nástrojů. Potýkali se se stejnými překážkami jako my dnes, a navíc ještě s těmi, které se tak urputně snažili odstranit pro své děti a pro ostatní. A i přesto... jsme pořád zaseklí.

Čím disponují nebo disponovali a my ne? Co nám to uniká? Je to prosté: metoda a rámec pro pochopení, ocenění a zacházení s překážkami, které nám život hází do cesty.

John D. Rockefeller je měl – pro něj šlo o to udržet si chladnou hlavu a disciplínu. Velký athénský řečník Démostenés je měl taky – pro něj bylo zásadní neustále se zlepšovat díky aktivnímu přístupu a opakováním. Měl je i Abraham Lincoln – u toho šlo o pokoru, vytrvalost a milosrdenství.

Dále v této knize ještě mnohokrát narazíte i na další jména: Ulysses S. Grant, Thomas Edison, Samuel Zemurray, Amelia Earhart, Margaret Thatcher, Erwin Rommel, Dwight D. Eisenhower, Theodore Roosevelt, Laura Ingalls Wilder, Richard Wright, Jack Johnson, Steve Jobs, James Stockdale, Barack Obama.

Někteří z těchto mužů a žen navíc čelili kromě každodenní frustrace nijak se nelišící od té, kterou zažíváme my, nepředstavitelným hrůzám od věznění až po vysilující nemoci. Řešili stejné boje, politické tlaky, dramata, odpor, konzervatismus, rozchody, stresy a také ekonomické pohromy. Nebo horší věci.

Když byli podrobováni takovýmto tlakům, měnilo je to. Měnilo je to tak, jak popsal bývalý CEO Intelu Andy Grove při rozebírání vlivu turbulentních dob na obchod: „Špatné společnosti krize zničí. Dobré přežijí. Skvělé posílí.“

Skvělí lidé najdou stejně jako skvělé firmy způsob, jak proměnit slabost na sílu. Je to naprosto úžasné až dojemné. Dovedou to, co je mělo zabrzdit – možná přesně to, co právě teď brzdí vás –, přetvořit na hnací sílu vpřed.

Ukázalo se, že právě tohle mají společné všichni velcí mužové a ženy v historii. Překážky jsou nakonec palivem jejich ambicí a pohánějí je stejně jako kyslík živí oheň. Zastavit je nedokáže vůbec nic, bylo (a stále je) nemožné sebrat jim kuráž nebo je zadržet. Veškeré zábrany jen rozdmýchaly jejich vnitřní požár, který se akorát rozhořel ještě zuřivěji.

Tito lidé převrátili všechny překážky naruby. Žili podle slov Marka Aurelia a sympatizovali se skupinou, již Cicero nazýval jedinými „skutečnými filozofy“ – dávnými stoiky –, i když je nikdy nečetli.* Byli schopní vidět pravou podstatu překážek, dostatečně vynalézaví na to, aby si je rozebrali, a nechyběla jim vůle snášet svět, který většinou nemohli dokázat ani pochopit, ani ovládnout.

Řekněme si to upřímně. Většinou se nenacházíme v příšerných situacích, které bychom museli ztěžka přežívat. Pravidelně spíš čelíme drobným újmám nebo se zasekneme v jakýchsi nepříjemných podmínkách či okolnostech. Nebo se o něco moc snažíme, ale nakonec prohrajeme, přepneme se nebo nám dojdou nápady. Platí nicméně stále totéž. Převraťte to. Najděte na tom výhodu. Použijte to jako palivo.

Je to prosté. Prosté, ale samozřejmě ne snadné. Tohle není kniha překypující všudypřítomným, nekonkrétním optimismem. Neradí vám, abyste si nepřipouštěli, že je zrovna teď všechno vážně na nic, nebo nastavili druhou tvář, když jste zrovna od života dostali facku. Nenajdete tu žádná lidová rčení ani sladká přísloví, která jsou úplně k ničemu.

* Podle mého názoru je stoicismus nesmírně fascinující a naprosto zásadní filosofie. Rozumím nicméně tomu, že žijete v reálném světě a dnešní době a nemáte čas na přednášku z dějepisu. Chcete praktické návody, které vám pomohou řešit problémy, takže o těch tato kniha bude. Pokud by vás ale zajímaly i nějaké další zdroje informací o stoicismu nebo byste stáli o typy na čtení, sepsal jsem pro vás na konec knihy seznam.

Zároveň nečtete akademickou studii ani dějiny stoicismu. O stoicismu už toho bylo napsáno spousty a většina z toho těmi nejmoudřejšími a největšími mysliteli všech dob. Přepisovat to, co už napsali oni, netřeba – přečtěte si originály. Není přístupnější filosofie. Člověk má pocit, že jsou ty spisy staré rok, a ne tisíc let.

Vynasnažil jsem se nasbírat, pochopit a nyní i vydat jejich poučky a tipy. Antické filosofii nikdy na autorských právech nebo původnosti příliš nezáleželo – všichni spisovatelé dělali, co uměli, aby přeložili a objasnili moudra těchto velikánů, jelikož byla zaznamenaná v denících, písních, básních a příbězích. Všechny je navíc vybrousily tisíce let drsných zkoušek, kterými si lidstvo prošlo.

Tato kniha se s vámi podělí o jejich společnou moudrost, aby vám pomohla dosáhnout velmi specifického a čím dál naléhavějšího cíle, který máme všichni společný: překonávat překážky. Mentální překážky. Fyzické překážky. Emoční překážky. Domnělé překážky.

Čelíme jim dennodenně a společnost je tím kolektivně paralyzovaná. Pokud tato kniha alespoň trochu pomůže s vyrovnáváním se s podobnými zádrhly a jejich odbouráváním, bude to stačit. Cíl mám ale vyšší. Chci vám ukázat, jak dělat z překážek *odrazové můstky*.

Bude to tedy kniha plná drsného pragmatismu a příběhů z historie, které ilustrují umění neúnavné vytrvalosti a nezdolné vynalézavosti. Učí nás, jak přestat být zaseknutí,

podělaní a spoutaní. Jak tu spoustu negativních situací, co nás v životě potkávají, změnit na pozitivní – nebo z nich alespoň vytřískat jakoukoli možnou výhodu nebo prospěch. Jak si z neštěstí ukradnout to štěstí.

Nejde jen o to: *Jak bych si mohl namluvit*, že to není zas taková hrůza? Ne, jde o to přimět sebe sama silou vůle uvědomit si, že to má pozitivní stránku – příležitost získat nový opěrný bod, odrazit se vpřed nebo se vydat lepším směrem. Ne „být pozitivní“, ale naučit se být neustále tvůrčí a využívat příležitostí.

Ne: *Není to zas tak špatné.*

Ale: *Můžu zařídit, aby to bylo dobré.*

Protože to zařídit lze. Dokonce to tak spousta lidí dělala a dělá. Každý den. V téhle knize si ukážeme, jak takovou moc nad životem získat.

PŘEKÁŽKY, KTERÉ NÁM STOJÍ V CESTĚ

Existuje jeden starý zenový příběh o králi, jehož lid zpohodlněl a rozmazlil se. Krále to rozladilo, a tak se lidu pokusil udělit lekci. Jeho plán byl prostý: Doprostřed hlavní cesty nechá umístit obrovský kámen, který zcela zamezí v přístupu do města. Potom se schová poblíž a bude sledovat, jak na to lidé budou reagovat.

Co oni na to?

Spojí síly, aby kámen odstranili?

Nebo se nechají odradit, vzdají to a půjdou domů?

Královo zklamání rostlo tím více, čím déle sledoval, jak jeho lidé jeden po druhém přicházejí k zábraně a otáčejí se k ní zády. Přinejlepším se zlehka pokusili, ale pak to hned vzdali. Řada z nich si dokonce nahlas stěžovala. Proklínali krále nebo osud a někteří nad vzniklou nesnází plakali. Něco s ní reálně udělat ale nedokázal nikdo.

Po několika dnech se objevil osamělý venkovan, který byl právě na cestě do města. A ten se neodvrátil. Místo toho napnul všechny své síly a snažil se kámen z cesty odvalit. A potom ho něco napadlo: Vydrápal se do blízkého lesa a poohlížel se po něčem, co by mohl použít jako páku. Nakonec se vrátil s tlustou větví a kámen z cesty odvalil.

Pod kamenem ležel měšec plný zlatých mincí a vzkaz od krále, v němž stálo:

Z překážky na cestě se stává cesta sama. Nikdy nezapomeň, že každá překážka je zároveň příležitostí, jak se stát lepším člověkem.

Co vás brzdí?

Fyzická stránka? Velikost. Rasa. Vzdálenost. Hendikep. Peníze. Mentální stránka? Strach. Nejistota. Nezkušenost. Předsudky.

Možná vás druzí neberou vážně. Nebo si myslíte, že jste příliš staří. Nebo vám chybí podpora nebo dostatek prostředků. Možná vaše možnosti omezují zákony nebo nařízení. Nebo povinnosti. Nebo špatné cíle a pochybnosti o sobě samém...

Ať už je to cokoli, je to tak. U každého.

A...

Takové jsou překážky. Já to chápu. To nikdo nepopírá. Projděte si ale seznam těch, kdo tu byli před vámi. Příliš malí sportovci. Slabozrací piloti. Snílci, co předběhli svou dobu. Příslušníci té či oné rasy. Odpadlíci a dyslektici. Ne-manželské děti, imigranti, zbohatlíci, pedanti, věřící a snílci. Nebo ti, kdo pocházeli z nuzných nebo ještě horších poměrů a míst, kde jim šlo na denním pořádku o holý život. Co se s nimi stalo?

Ano, až příliš mnoho z nich se vzdalo. Pár ale ne. To, že je někdo jiný dvakrát lepší než oni, pojali jako výzvu. Víc trénovali. Hledali zkratky a slabá místa. Našli si spojence mezi cizími. Schytali pár kopanců. Svět byl jedna velká překážka, kterou museli převrátit naruby.

A jak to dopadlo?

V těch překážkách se skrývaly příležitosti. A oni jich využili a dokázali díky nim něco výjimečného. Máme se od nich co učit.

Ať už nemůžeme najít práci, čelíme diskriminaci, chybí nám prostředky, zasekli jsme se ve špatném vztahu, bojujeme proti někomu agresivnímu, máme zaměstnance nebo studenta, se kterým si nějak nemůžeme sednout nebo si procházíme tvůrčí krizí, musíme mít na paměti, že řešení existuje. Když se setkáme s nesnází, můžeme si z ní vzít poučení a udělat z ní výhodu.

Žádná velká vítězství, ať už v politice, obchodu, umění nebo svádění, se neobešla bez řešení otravných problémů

za pomoci mocného léku namíchaného z tvořivosti, soustředění a odvahy. Když máte nějaký cíl, učí vás překážky, jak k němu dospět – pomáhají k němu vydláždít cestu. Benjamin Franklin jednou napsal: „Věci, které bolí, učí.“

Dnes je většina překážek vnitřních, ne vnějších. Od druhé světové války žijeme v jednom z nejdelších období rozkvětu v historii lidstva. Nemusíme už zažívat tolik ozbrojených konfliktů a smrtelných nemocí a máme o moc víc záchraných sítí. I tak se ale svět málokdy chová tak, jak bychom chtěli.

Místo nepřítele na druhé straně barikády pociťujeme vnitřní napětí. Profesní frustraci. Nenaplněná očekávání. Naučenou bezmoc. A taky stále zažíváme tytéž ochromující pocity, co zažívají lidé odjakživa: žal, bolest, ztrátu.

Spousta našich problémů pramení právě z toho, že toho máme moc: překotných disruptivních technologických inovací, nezdravého jídla, nebo dokonce tradic, které nám diktuji, jak bychom měli správně žít. Jsme pohodlní, rozmazlení a bojíme se konfliktů. Lehké časy nás lehce rozmazlí. Hojnost může být překážkou sama o sobě a může to dosvědčit spousta lidí.

Naše generace potřebuje návod, jak se stavět k překážkám a jak se mít dobře uprostřed chaosu víc než kterákoli jiná. Takový, co nám pomůže problémy převracet a používat je jako plátna, na která lze malovat mistrovská díla. Takto flexibilní přístup se hodí jak podnikatelům, tak umělcům, dobyvatelům nebo trenérům, ať už jste spisovatel v krizi, mudrc nebo tvrdě pracující matka malého fotbalisty.